

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-1-4>

М. М. Обіход¹, В. В. Лис²

¹Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів, Україна

²Національний університет «Львівська політехніка» м. Львів, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5381-808X> – М. М. Обіход

<https://orcid.org/0009-0004-0343-686X> – В. В. Лис

volodyalis80@ukr.net

РЕТРОСПЕКТИВА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ТА СІМЕЙ З ДІТЬМИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЛИ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Ця розвідка присвячена ретроспективі здійснення соціального супроводу дітей та сімей з дітьми, які перебували у складних життєвих обставинах під час пандемії COVID-19, що вирувала в Україні протягом 2020–2021 років в контексті нормативно-правових новел розроблених та прийнятих центральними органами виконавчої влади з метою активізації зусиль щодо оперативної організації та підвищення якості соціального супроводу та процесу здійснення такого супроводу.

Однією із базових соціальних послуг у соціальній роботі є соціальний супровід, що являє собою комплексну допомогу особі чи сім'ї, що потрапили у несприятливі обставини, та не можуть самостійно їх подолати. Метою соціального супроводу є сприяння благополуччю сімей, навчання самостійно справлятися із труднощами та мінімізувати наслідки від складних життєвих обставин [2]. Проаналізовано створену у 2020 році нормативно-правову базу, яка дала можливість досить швидко реагувати на виклики пов'язані з пандемією в контексті забезпечення реалізації основних засад державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а саме: створення умов для забезпечення соціального супроводу дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах; визначення функції та ролі та безпеки фахівців соціальної роботи в процесі здійснення соціального супроводу у час пандемії та процес усунення перешкод у здійсненні соціального супроводу спричинені COVID-19.

Висвітлено нормативне вдосконалення застосування основних етапів соціального супроводу, які діяли під час пандемії базуючись на основних трьох засадах: підготовчий етап – це діагностика проблеми клієнта, оцінка труднощів; реалізаційний етап – це основний етап, що полягає у конкретних діях, тобто наданні міждисциплінарної допомоги особі чи сім'ї; заключний етап – підведення підсумків, оцінка наданих послуг, вихід із складних життєвих обставин.

Ключові слова: ретроспектива, законодавство, нормативно-правова база, державна політика, захист дітей, соціальні послуги, соціальна сфера, пандемія COVID-19.

RETROSPECTIVE OF REGULATORY AND LEGAL PROVISION OF SOCIAL ASSISTANCE FOR CHILDREN AND FAMILIES WITH CHILDREN WHO WERE IN POOR LIFE CIRCUMSTANCES DURING THE PANDEMIC COVID-19

This investigation is dedicated to the retrospective implementation of social support for children and families with children who were in difficult life circumstances during the COVID-19 pandemic raging in Ukraine during 2020–2021 in the context of regulatory and legal amendments developed and adopted by the central executive authorities with the aim of intensifying efforts regarding operational organization and improving the quality of social support and the process of providing such support.

One of the basic social services in social work is social support, which is comprehensive assistance to a person or family who have fallen into adverse circumstances and cannot overcome them on their own. The purpose of social support is to promote the well-being of families, to learn to cope with difficulties independently and to minimize the consequences of difficult life circumstances [2].

The legal framework created in 2020 was analyzed, which made it possible to respond quickly enough to the challenges associated with the pandemic in the context of ensuring the implementation of the main principles of state policy regarding the social protection of orphans and children deprived of parental care, namely: creating conditions for provision of social support for children and families with children who are in difficult life circumstances; defining the function and role and safety of social work specialists in the process of providing social support during the pandemic and the process of eliminating obstacles in the implementation of social support caused by COVID-19.

The normative improvement of the application of the main stages of social support, which operated during the pandemic, based on the main three principles, is highlighted: the preparatory stage is the diagnosis of the client's problem, assessment of difficulties; the implementation stage is the main stage, consisting of specific actions, i.e. providing interdisciplinary assistance to a person or family; the final stage – summing up, evaluating the services provided, getting out of difficult life circumstances.

Key words: retrospective, legislation, legal framework, state policy, child protection, social services, social sphere, COVID-19 pandemic.

Постановка проблеми. У 2020 році соціальний супровід зазнає численних змін під впливом пандемії. Соціальні послуги сприяють активізації можливостей населення та задоволенні їхніх базових потреб, у наданні кваліфікованої підтримки. В цих умовах фахівці соціальної роботи працювали під впливом труднощів та проблем, що негативно впливали на реалізацію їхніх функцій. Оскільки здійснення соціального супроводу відбувалось у дистанційному форматі, то фахівці витрачали більше часу, щоб налагодити взаємодію з клієнтами. Більш того, клієнти важко йшли на контакт, що стало перепоною у їхній взаємодії [3].

Аналізуючи джерела, що стосуються здійснення соціального супроводу під впливом пандемії стало зрозуміло, що пандемія має неоднозначний вплив на здійснення супроводу. Відбулося чимало нормативних змін як і для фахівців, так і для отримувачів послуг. Одним із найбільш вагомих впливів на супровід став перехід на дистанційний метод роботи та онлайн-комунікація із отримувачами [4].

З початком пандемії у фахівців стали збільшуватися функціональні обов'язки. До

нових функцій соціальних працівників у час пандемії належать: навчально-інформаційна, що полягає в організації онлайн-зустрічей стосовно підвищення рівня безпеки суспільства; координаційно-управлінська функція, що полягає у створенні нових стратегій та методів роботи; моніторингова функція – це проведення оцінки якості надання послуг з метою забезпечення безпеки суспільства; адвокаційна функція – це сприяння у розумінні суспільства того, що дії працівників під час пандемії є дуже важливими та затребуваними [1].

Але найважливішою проблемою для фахівців соціальної сфери стало те, що до сімейного середовища протягом березня-квітня 2020 року по всій Україні повернулися понад 42 000 дітей на карантин із інституційних закладів догляду та виховання, що стало викликом для них та зумовило перевірку умов проживання та сприяння безпеки дитини під час пандемії [5].

Вище зазначений перелік проблемних питань і сьогодні під час російсько-української війни є актуальним для розуміння сьогоdnішніх можливостей з організації активних дій в контексті

забезпечення соціального супроводу дітей та сімей з дітьми, що мають статус внутрішньо переміщених осіб з території де відбуваються бойові дії, які потребують подальших ґрунтовних досліджень через переосмислення та висвітлення концептів соціального супроводу, які відбувалися у 2020–2021 роках та вдосконалення нормативно-правової бази.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки вивчення проблематики соціального супроводу дітей та сімей з дітьми в тому числі і під час пандемії COVID-19 та соціального захисту дітей взагалом присвячено досить багато досліджень таких науковців, як: В. Скуратівський, О. Палій, Е. Лібанова, Я. Бордіян, В. Лис (старший), В. Москаленко, Н. Комаров, О. Антонова-Турченко, І. Іванова, І. Пеша, А. Капська, І. Пінчук, С. Толстоухова, М. Лукашевич, Циганенко Г., Великодна М., Рибалка В., Матвієнко Л., Климак Л. та інші.

Однак, слід констатувати, що дослідниками не достатньо приділено уваги питанню нормативно-правового забезпечення організації соціальної роботи і супроводу під час пандемії COVID-19 щодо дітей та сімей з дітьми, які перебувають у кризі.

Виклад основного матеріалу. Державні соціальні інституції, що надають базові соціальні послуги дітям та сім'ям з дітьми, які потрапили у складні життєві обставини, у своїй діяльності керуються нормативно-правовою базою, що безпосередньо впливає на процес та інструменти надання послуг отримувачам. Щороку нормативно-правова база змінюється та вдосконалюється під впливом факторів, від яких залежить робота соціальної сфери країни. Протягом 2020-2021 років, після появи у світі захворювання на COVID-19, закони, постанови, розпорядження зазнали численних змін, що стосуються надання соціальних послуг населенню, яке потерпало та і досі потерпає від зазначеного глобального явища.

В той буремний час було прийнято низку нормативно-правових вдосконалень у соціальній сфері під впливом пандемії.

З початком пандемії, 11 березня 2020 року Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19». Постановою було припинено відвідування освітніх закладів здобувачами освіти, а також проведення масових заходів, участь в яких бере понад 200 осіб. Ця Постанова стала першим кроком до соціальної ізоляції населення та викликом для соціальної роботи [7].

Окремо, слід наголосити на тому, що 20 травня 2020 Кабінет Міністрів України затвердив Постанову № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів». Ця Постанова містила перелік заборон під час карантину, які слід дотримуватися, і однією з них є:

– заборона відвідувати установи, заклади, що здійснюють соціальний захист;

– заборона відвідувати заклади, що надають паліативну допомогу

– заборона відвідувати установи, що надають соціальні послуги дітям та сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

З прийняттям цієї Постанови фахівці соціальної роботи втратили можливість спілкуватися із клієнтами в очному форматі, що стало великою перешкодою для надання якісних соціальних послуг [8].

Згодом, 1 червня 2020 року Кабінетом Міністрів України була прийнята Постанова № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» та затверджений нею «Порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження». Порядок створений для того, щоб координувати виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та здійснювати першочергові заходи їхнього захисту, забезпечувати облік дітей, що перебувають у СЖО та організацію соціального захисту дітей.

Ця Постанова мала на меті профілактичну діяльність: виявлення дітей, що є в групі ризику та надання їм екстреної допомоги, з метою запобігання подальшого негативного поглиблення складних життєвих обставин [10].

1 червня 2020 року Кабінет Міністрів України також прийняв Постанову № 586 «Деякі питання захисту дітей в умовах боротьби з наслідками гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», що є доповненням до попередньої Постанови № 585. Основним пунктом цієї Постанови можна виділити те, що з початком встановлення карантину діти повертаються із інституційних закладів догляду та виховання до своїх сімей. Цей документ затверджував механізм проведення моніторингу умов та середовища, куди повертається дитина задля її безпеки, сприяння впровадженню базових соціальних послуг для цих категорій дітей у громадах.

Крім того, Постановою затверджено Порядок зарахування дітей на цілодобове перебування до закладів незалежно від типу, форми власності та підпорядкування. В порядку зазначалось, що батьки можуть подати заяву про те, щоб їхня дитина була відправлена на цілодобове перебування до певного закладу. Проте, комісія із питань захисту прав дитини районного або територіальних громад рівня підтвердила таку заяву, вона повинна виявити, що умови в сім'ї, в яких мала б проживати дитина, незадовільні та можливості даної сім'ї не можуть задовольнити основну ціль – якісний соціальний захист дитини [11].

За даною Постановою влаштування дитини у будинок дитини здійснюється до півроку, а до будинку-інтернату до 1 року. Коли виходить термін перебування дитини у цілодобовому закладі, то за місяць Служба у справах дітей та суб'єкти соціальної роботи здійснюють моніторинг задоволення потреб даної дитини у громаді. Відповідно, якщо дані потреби не можуть бути задоволені, то батьки можуть знову написати заяву про продовження перебування дитини у цілодобовому закладі. Якщо вийшов термін перебування у даному закладі, а батьки не забирають дитину, то Служба у справах дітей може ініціювати позбавлення батьківських прав цих батьків. Але, чк що комісія з питань захисту прав дитини відхиляє подану батьками заяву на влаштування дитини до цілодобового закладу догляду та виховання, то вона повинна надати рекомендації стосовно обставин, які потрібно покращити батькам для перебування дитини вдома, а також надати рекомендації суб'єктам соціального супроводу стосовно підтримки даної родини відповідно до їхніх потреб [11].

Кабінет Міністрів України 1 червня 2020 року також прийняв Постанову № 587 «Про організацію надання соціальних послуг», якою затвердив Порядок організації надання соціальних послуг. Відповідно до зазначеного порядку відбувається виявлення осіб та сімей, що перебувають у СЖО або є в групі ризику потрапити у складні життєві обставини. Окрім цього Порядок забезпечував планування та процес надання соціальних послуг, подання заяв на отримання соціальних послуг та прийняття рішень про можливість надання послуг чи відмову у здійсненні послуг відповідно до чинників, що спричинили складні життєві обставини зазначені у Законі України «Про соціальні послуги» [12; 14].

Постанова Кабінету Міністрів № 449 від 1 червня 2020 року «Про затвердження Порядку моніторингу надання та оцінку якості соціаль-

них послуг» та затверджений нею Порядок проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг передбачають здійснення аналізу надання соціальних послуг та вдосконалення щодо створення якісних соціальних послуг.

Моніторинг відбувається шляхом опитування жителів територіальної громади та здійснюється у 5 етапів:

- 1) аналіз інформації про соціальні послуги;
- 2) аналіз системи надання соціальних послуг відповідно до потреб громади у цих послугах;
- 3) створення показників моніторингу соціальних послуг відповідно до форми, що затверджена Міністерством соціальної політики;
- 4) з'ясування пріоритетних та важливих результатів діяльності наданих соціальних послуг відповідно до встановлених потреб громади;
- 5) розвиток комплексності соціальних послуг [9].

Відповідно до зазначеної Постанови № 449 відбувається оцінка якості надання соціальних послуг згідно з Державним стандартом соціальних послуг. Проводиться опитування громади, здійснюється аналіз отриманої інформації та результати розміщуються в офіційних виданнях, на веб-сайтах, у єдиному офіційному державному порталі відкритих даних та розробляються заходи, що мають на меті підвищити якість надання соціальних послуг [9].

Окремо, слід зазначити, що 4 червня 2020 року Верховна Рада України прийняла Постанову «Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття заходів, спрямованих на забезпечення належного соціального захисту дітей – вихованців інтернатних закладів, у тому числі дітей з інвалідністю, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа». Верховна Рада звернулася до Кабінету Міністрів України з невідкладними рекомендаціями:

1) терміново здійснювати соціальний супровід тих дітей, що повернулися до батьків із інституційних закладів виховання через встановлення карантину.

2) забезпечити фахівців соціальної роботи засобами індивідуального захисту, оскільки вони здійснюють соціальний супровід дітей та інколи відвідують їхні сім'ї.

3) надати на розгляд Верховної Ради рекомендації про збільшення не менше ніж на 50 відсотків державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування, оплати послуг патронатного вихователя, грошового забезпечення прийомним батькам тощо на період запобігання поширенню захворювання COVID-19.

4) окрім цього розробити методики виявлення сімей, що є в групі ризику потрапити у СЖО та вчасне виявлення дітей у складних життєвих обставинах.

5) Кабінетом Міністрів України також має бути проконтрольовано введення заходів, що спрямовані на підготовку дітей, які повертаються до батьків із інституційних закладів догляду та виховання тощо [6].

22 липня 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв ще одну Постанову № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». У Постанові зазначено, що органами соціального захисту населення повинні забезпечити соціальний супровід осіб, що захворіли на COVID-19. Окрім цього, під соціальний супровід підпадають особи, що перебувають на самоізоляції. Постанова № 641 також передбачала, що потрібно вжити додаткові заходи щодо виявлення та надання допомоги особам, що є самотніми, осіб похилого віку чи осіб з інвалідністю та здійснювати належний соціальний супровід [13].

Висновки. Отже, проводячи нашу ретроспективну розвідку нормативно-правового забезпечення щодо надання соціального супроводу дітям та сім'ям з дітьми, які потрапили у складні життєві обставини у час пандемії, ми дійшли висновку що законодавство під впливом пандемії зазнало численних змін та створило безпекові обмеження для людей. Отримувачі послуг не могли відвідувати соціальні інституції, дітей направляли із закладів інституційного догляду до батьків, кількість відвідувань фахівцями сімей зменшилась. А кількість сімей, що потрапили у складні життєві обставини збільшилась. З метою профілактичної діяльності, фахівці соціальної роботи мали виявляти осіб в групі ризику, проте в умовах карантину це важко було зробити, що теж викликало труднощі у професійній діяльності. Таким чином, пандемія кардинально вплинула на здійснення надання якісних соціальних послуг і на діяльність соціальних інституцій, відбулося багато змін до яких було важко адаптуватись, але як показує історія соціум досить швидко реагує на виклики.

Список літератури:

1. Баханов Б. Захист соціальних працівників під час пандемії COVID-19. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право, 2020, С. 145, 20–28.

2. Безпалько, О. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в територіальній

громаді: теоретико-методологічні основи: монографія. Науковий світ, 2006, 363, С. 210–214.

3. Моргун, В. Професійна діяльність фахівців соціальної сфери в умовах пандемії. Наука та інновації в умовах пандемії COVID-19, 2020, С. 90, 76–77.

4. Україна. Документ МСП № 18314/0/2-20/57. 2020, Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства.

5. Україна. Заява офісу ЮНІСЕФ-Україна. 2020 Щодо захисту прав дітей під час поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/4956/file>

6. Україна. Постанова Верховної Ради № 673-ІХ. 2020 Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття заходів, спрямованих на забезпечення належного соціального захисту дітей – вихованців інтернатних закладів, у тому числі дітей з інвалідністю, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-20#Text>

7. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 211. 2020, Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF#Text>

8. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 392. 2020. Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantinu-z-metoyu-zapobigannya-poshirennyu-na-teritoriyi-ukrayini-gostroyi-respiratornoyi-hvorobicovid-19-sprichinenoyi-koronavirusom-sars-cov-i200520-392>

9. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 449. 2020. Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-%D0%BF#Text>

10. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 585. 2020. Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

11. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 586. (2020). Деякі питання захисту дітей в умовах боротьби з наслідками гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-2020-%D0%BF#Text>

12. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 587. 2020. Про організацію надання соціальних послуг URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>

13. Україна. Постанова Кабінету Міністрів № 641. 2020. Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-ta-zapr-641>

14. Україна. Закон «Про соціальні послуги». № 2671-VIII. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n414>

15. Циганенко, Г., & Великодна, М. 2020. Надання психологічної допомоги вразливим групам населення під час та після карантину через пандемію COVID-19. Практичний посібник для психологів і фахівців соціальної роботи, С. 101.

References:

1. Bakhanov, B. (2020). Zakhyst sotsialnykh pratsivnykiv pid chas pandemii COVID-19 [Protecting social workers during the COVID-19 pandemic]. *Visnyk NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo*, S. 145, 20-28.

2. Bezpalko, O. (2006). Orhanizatsiia sotsialno-pedahohichnoi roboty z ditmy ta moloddu v terytorialnii hromadi [Organization of socio-pedagogical work with children and youth in the territorial community]: teoretyko-metodolohichni osnovy: monohrafiia. *Naukovyi svit*, 363, S. 210–214.

3. Morhun, V. (2020). Profesiina diialnist fakhivtsiv sotsialnoi sfery v umovakh pandemii [Professional activity of specialists in the social sphere in the conditions of the pandemic]. *Nauka ta innovatsii v umovakh pandemii COVID-19*, S. 90, 76–77.

4. Ukraina. Dokument MSP № 18314/0/2-20/57. (2020). Rozvytok ta zabezpechennia nadannia sotsialnykh posluh na rivni hromady [Development and provision of social services at the community level]: roziasnennia dlia kerivnykiv orhaniv mistsevoho samovriaduvannia vidpovidno do chynnoho zakonodavstva.

5. Ukraina. Zaiava ofisu YuNISEF-Ukraina. (2020). Shchodo zakhystu prav ditei pid chas poshyrennia na terytorii Ukrainy hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoї koronavirusom SARS-CoV-2 [Regarding the protection of children's rights during the spread of the acute respiratory disease COVID-19, caused by the SARS-CoV-2 coronavirus, on the territory of Ukraine]. Retrieved from <https://www.unicef.org/ukraine/media/4956/file>

6. Ukraina. Postanova Verkhovnoi Rady № 673-IX. (2020). Pro zvernennia do Kabinetu Ministriv Ukrainy shchodo vzhytta zakhodiv, spriamovanykh na zabezpechennia nalezhnoho sotsialnoho zakhystu ditei – vykhovantsiv internatnykh zakladiv, u

tomu chysli ditei z invalidnistiu, ditei-syrit, ditei, pozbavlenykh batkivskoho pikluvannia, ta osib z yikh chysla [Ukraine. Resolution of the Verkhovna Rada No. 673-IX. 2020 On an appeal to the Cabinet of Ministers of Ukraine regarding taking measures aimed at ensuring proper social protection of children – pupils of residential institutions, including children with disabilities, orphans, children deprived of parental care, and persons from their number]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-20#Text>

7. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 211. (2020). Pro zapobihannia poshyrenniu na terytorii Ukrainy hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoї koronavirusom SARS-CoV-2. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF#Text>

8. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 392. (2020). Pro vstanovlennia karantynu z metoiu zapobihannia poshyrenniu na terytorii Ukrainy hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoї koronavirusom SARS-CoV-2, ta etapiv poslablennia protyepidemichnykh zakhodiv [Resolution of the Cabinet of Ministers No. 211. 2020, On preventing the spread of the acute respiratory disease COVID-19 caused by the SARS-CoV-2 coronavirus on the territory of Ukraine]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-z-metoyu-zapobigannya-poshyrennyu-na-teritoriyi-ukrayini-gostroyi-respiratornoyi-hvorobi-covid-19-sprichinenoyi-koronavirusom-sars-cov-i200520-392>

9. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 449. (2020). Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia monitorynhu nadannia ta otsinky yakosti sotsialnykh posluh [Resolution of the Cabinet of Ministers No. 449. 2020. On approval of the Procedure for monitoring the provision and assessment of the quality of social services]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-%D0%BF#Text>

10. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 585. (2020). Pro zabezpechennia sotsialnoho zakhystu ditei, yaki перебувають у складних життєвих обставинах [About ensuring social protection of children who are in difficult life circumstances]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

11. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 586. (2020). Deiaki pytannia zakhystu ditei v umovakh borotby z naslidkamy hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoї koronavirusom SARS-CoV-2 [Some issues of child protection in the context of combating the consequences of the acute respiratory disease COVID-19 caused by the SARS-CoV-2 coronavirus]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-2020-%D0%BF#Text>

12. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 587. (2020). Pro orhanizatsiiu nadannia sotsialnykh posluh [About the organization of the provision of social ser-

vices]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>

13. Ukraina. Postanova Kabinetu Ministriv № 641. (2020). Pro vstanovlennia karantynu ta zaprovadzhennia posylenykh protyepidemichnykh zakhodiv na terytorii iz znachnym poshyrenniam hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoї koronavirusom SARS-CoV-2 [About the establishment of quarantine and the introduction of enhanced anti-epidemic measures in the territory with a significant spread of the acute respiratory disease COVID-19, caused by the SARS-CoV-2 coronavirus.]. Retrieved from

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-ta-zapr-641>

14. Ukraina. Zakon «Pro sotsialni posluhy» (2019). [Law “On Social Services”]. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n414>

15. Tsyhanenko, H., & Velykodna, M. (2020). Nadannia psykholohichnoi dopomohy vrazlyvym hrupam naseleння pid chas ta pislia karantynu cherez pandemii COVID-19 [Provision of psychological assistance to vulnerable population groups during and after quarantine due to the COVID-19 pandemic]. *Praktychnyi posibnyk dlia psykholohiv i fakhivtsiv sotsialnoi roboty*, S. 101.

© М. М. Обіход, В. В. Лис, 2024.

Оглядова стаття.

Надійшла до редакції 04.10.2024.

Прийнято до публікації 05.11.2024.